

ԻՆՉ Է ՀՈԳԵԿԱՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոգեկան առողջությունը դրական մտածողության, ինքնավստահության և հավասարակշիռ վարքի գրավականն է:

Սիրելի՜ ծնողներ, այս հուշաթերթիկը ձեզ է հասցեագրված:

Այս թերթիկի միջոցով ևս մեկ անգամ հիշեցնում ենք, որ հոգեկան առողջությունը երեխայի առողջության և ընդհանուր բարօրության անբաժան մասն է:

ԻՆՉ Է ՊԵՏՔ ԻՄԱՆԱԼ

- Հոգեկան առողջության հետ կապված խնդիրները հնարավոր է կանխարգելել:
- Հոգեկան առողջության հետ կապված խնդիրները լուծելի են, ընդ որում, ավելի արագ և ավելի հեշտ, եթե վաղ ախտորոշվեն:
- Ձեր կայուն հոգեբանական վիճակը դրական է անդրադառնում նաև Ձեր երեխայի հոգեվիճակի վրա:
- Բոլոր հոգեբանական խնդիրների դեպքում մասնագիտական աշխատանքներն ու միջամտությունները ենթադրում են ակտիվ համագործակցությունը ծնողների հետ:
- Մասնագիտական աջակցության որոշ փուլերում անհրաժեշտ է լինելու Ձեր ներգրավվածությունը թերապևտիկ գործընթացին:

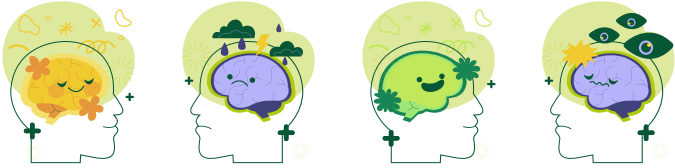

Երեխայի վաղ տարիքում պետք է ուշադիր լինել հետևյալ դրսևորումներին՝

- Երեխան հաճախ գրգռված է կամ դրսևորում է անկառավարելի վարք:
- Երեխան հաճախ է ցուցադրում իր անհանգստություններն ու վախերը կամ խոսում դրանց մասին:
- Երեխան անընդհատ շարժման մեջ է և չի կարողանում հանգիստ նստել:
- Երեխան հակասոցիալական վարք ունի բալում, ընկերների հետ խաղալիս, դպրոցում:
- Երեխան ունի մղձավանջներ, գիշերային հաճախակի արթնացումներ և գիշերամիզություն:

Ավելի մեծ տարիքում դրսևորումները հետևյալն են՝

- Երեխան ցուցաբերում է տրամադրության և վարքագծի հաճախակի փոփոխություններ (ընկճված կամ գերգրգռված է, տագնապային կամ խոցելի):
- Երեխան կորցրել է հետաքրքրությունները բոլոր այն գործողությունների հանդեպ, որոնցից առաջ հաճույք էր ստանում:
- Երեխան մեկուսացել է և դժվարությամբ է շփվում ընկերների և ընտանիքի անդամների հետ:
- Երեխան ունի քաշի կտրուկ նվազում կամ ավելացում:
- Երեխան դժվար, քիչ կամ շատ է քնում, սովորականից ավելի քիչ կամ շատ է ուտում, դրսևորում է սնունդ ընդունելու կամ քնելու հատուկ ծիսակարգեր:
- Երեխան ունի ինքն իրեն վնասելու գործողություններ կամ արտահայտում է ինքն իրեն կամ այլոց վնասելու մտքեր:
- Երեխան տարվել է տարօրինակ բովանդակությամբ վիրտուալ կոնտենտով կամ խաղերով:

ԻՆՉ Է ՊԵՏՔ ԱՆԵԼ

- Սիրեք Ձեր երեխային:
- Մի՛ անտեսեք երեխային, որքան էլ, որ զբաղված լինեք:
- Համագործակցեք, հրահանգելու փոխարեն:
- Հոգ տարեք, վերահսկելու փոխարեն:
- Երկխոսեք, հրամայելու փոխարեն:
- Զաջալերեք երեխային, նկատեք նույնիսկ ամենափոքր ձեռքբերումները:
- Մի՛ համեմատեք Ձեր երեխային ուրիշ երեխաների հետ:
- Հավատացեք Ձեր երեխայի ներուժին:

ԻՆՉՊԵՄ ԽՆԱՄՔ ՏԱՆԵԼ ԵՐԵԽԱՅԻ ՀՈԳԵԿԱՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՀՈՒՇԱԹԵՐԹԻԿ ԾՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԵՐԲ ԴԻՄԵԼ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄԱՆԿԱԲՈՒՅԺԻ

Հաշվի առնելով զարգացման առանձնահատկություններով երեխաների թվի աճն ամբողջ աշխարհում՝ ստորև ներկայացնում ենք վարքագծային այն իրավիճակները, որոնց դեպքում ծնողը պետք է անհապաղ խորհրդակցի զարգացման մանկաբույժի հետ, իսկ վերջինիս ուղղորդման դեպքում՝ վարքային թերապիստի, հոգեբանի կամ այլ նեղ մասնագետի հետ:

Պետք է դիմել զարգացման մանկաբույժին, երբ՝

- Երեխան չի արձագանքում իր անվանը,
- բացակայում է երեխայի հետ աչքերի կոնտակտը,
- Երեխան չի պատասխանում գգվանքներին, գրկախառնություններին,
- չի օգտագործում ցուցամատը և չի հետևում ձեր ձեռքի շարժումներին,
- ունի կրկնվող թափահարող և պտտեցնող շարժումներ,
- բացակայում է խոսքը կամ օգտագործում է անհասկանալի խոսքային կառույցներ,
- հատուկ կամ միատեսակ սնունդ է ընդունում,
- ունի գերզգայունություն ձայների, գույների, հոտերի և հպումների հանդեպ,
- դժվար է հաղորդակցվում և ունի սոցիալական թույլ զարգացած հմտություններ:

